

Vägen från finanskrisen och framåt – Den penningpolitiska utvecklingen

Öhman perspektiv
28 januari 2020

S V E R I G E S R I K S B A N K

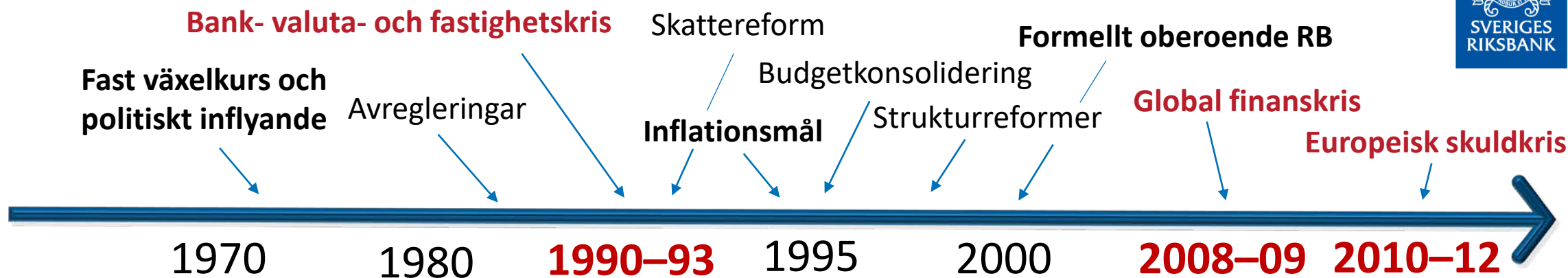

Cecilia Skingsley
Förste vice riksbankschef

Agenda

- Inflationsmålsregimen och dess utveckling
- Från 2008: Global finanskris, europeisk skuldcris och svag global tillväxt: utmaningarna tilltar för penningpolitiken
- Penningpolitik i lågräntemiljö
- Den aktuella penningpolitiken

Inflationsmålsregimen och dess utveckling

Hög inflation och låga reallöneökningar

Låg inflation och stabila reallöneökningar

Återkommande devalveringar

Låga räntor

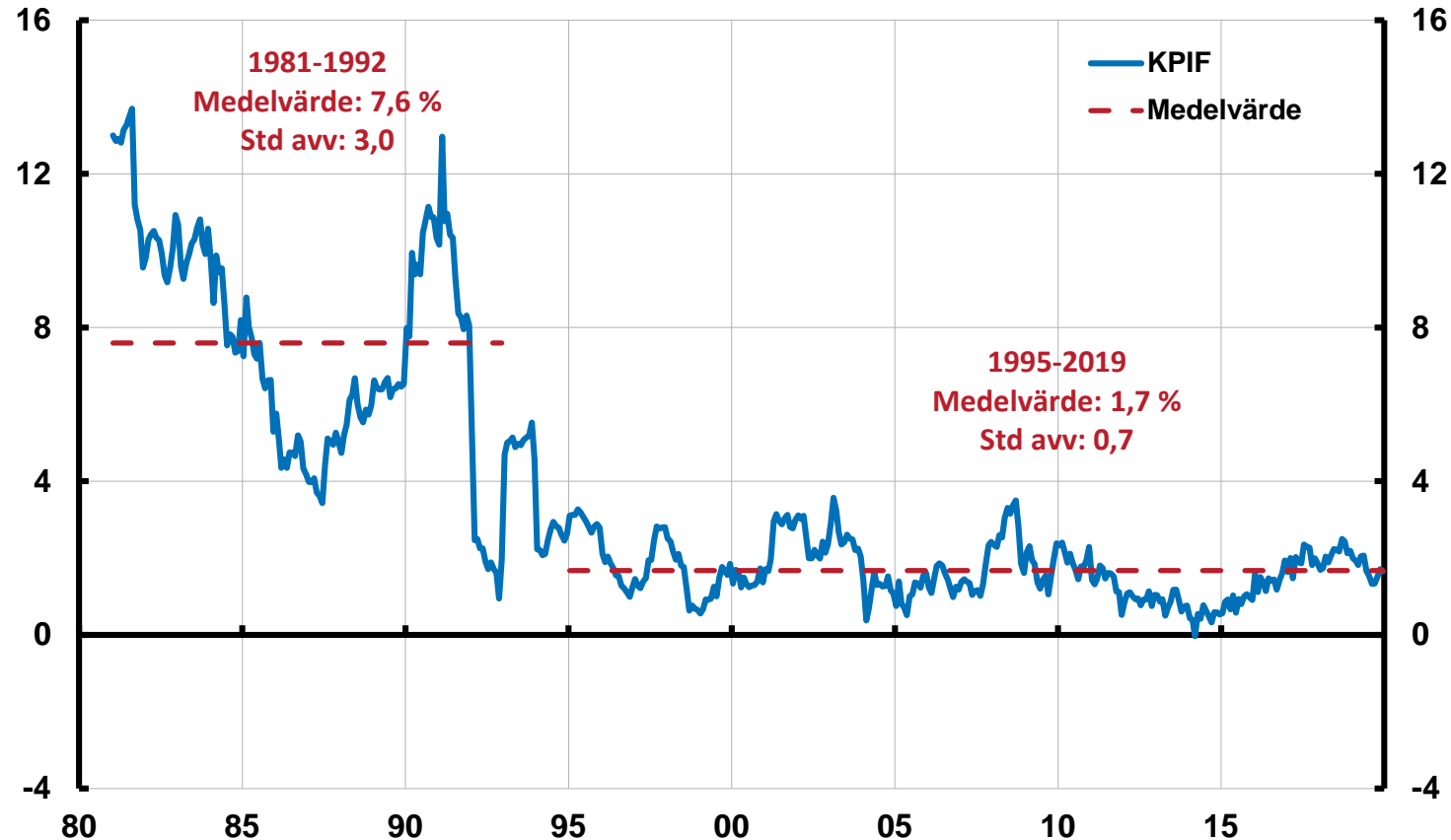
Bytesbalansunderskott

Bytesbalansöverskott

Budgetunderskott och hög statsskuld

Budgetöverskott och låg statsskuld

Ett trovärdigt inflationsmål utgör ett ankare i ekonomin

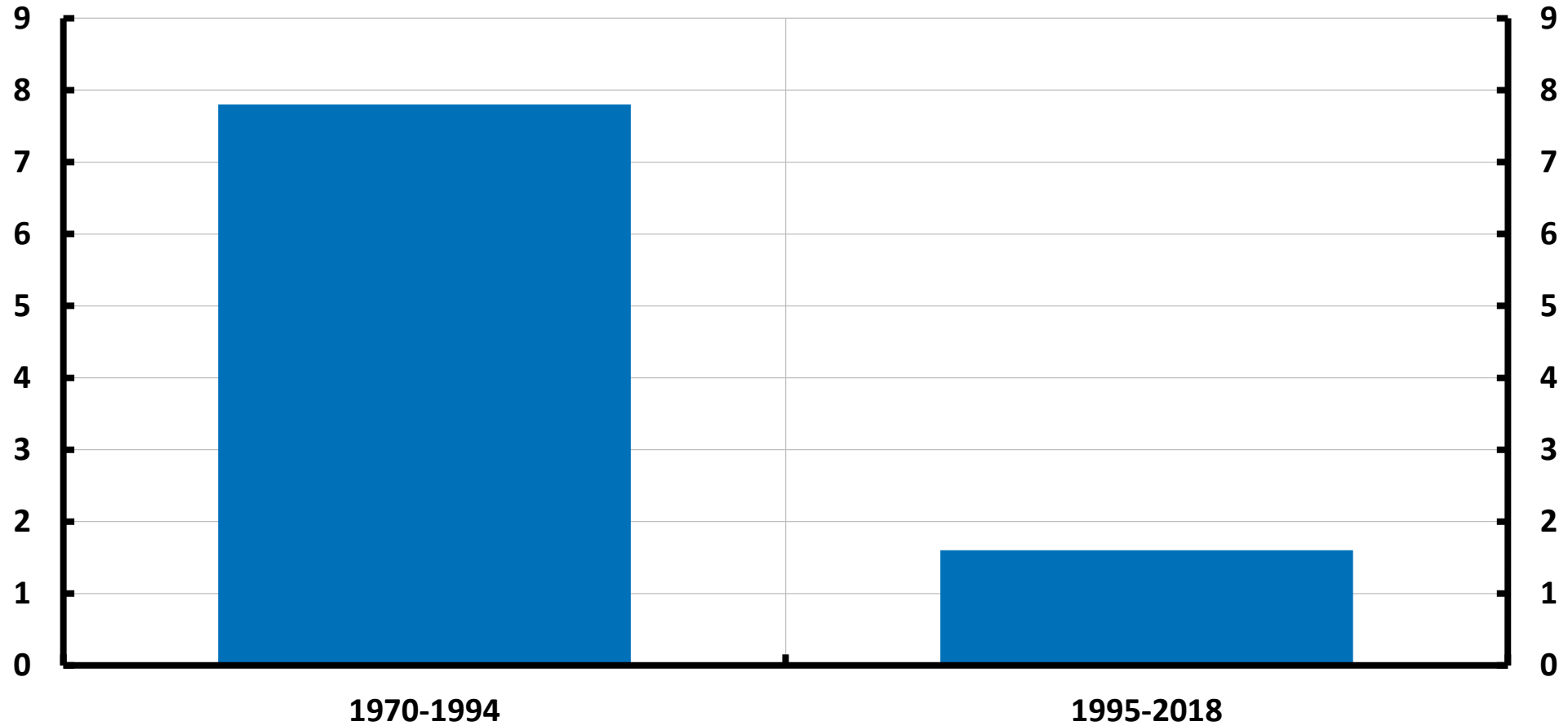

Procent. Mellan 1981-1987 används KPI exkl. ränta och därefter KPIF.

Källor: SCB och Riksbanken

Den ekonomiska utvecklingen före och efter 1990-talskrisen

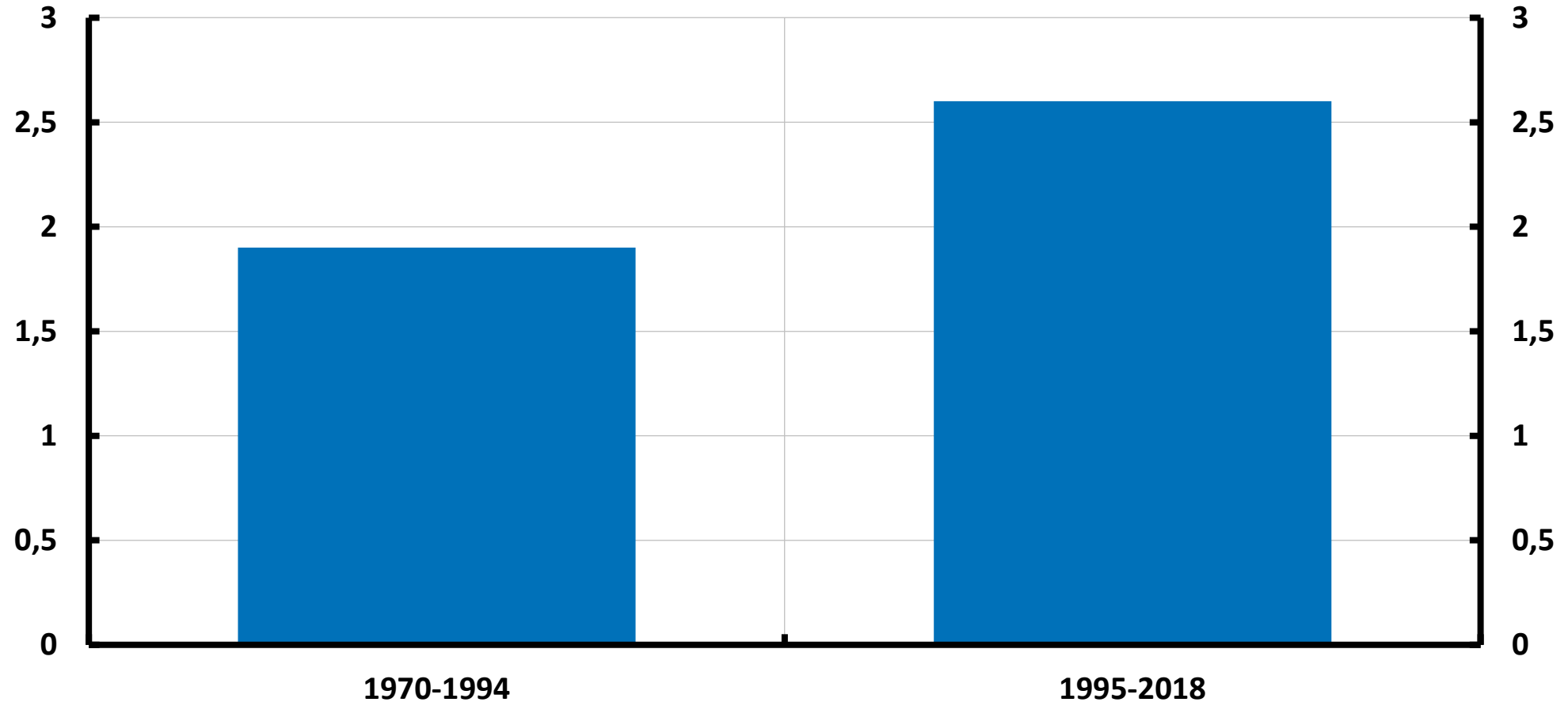
Låg och stabil inflation efter 1990-talskrisen

Procent.

Källor: SCB och Riksbanken

Högre BNP-tillväxt efter 1990-talskrisen

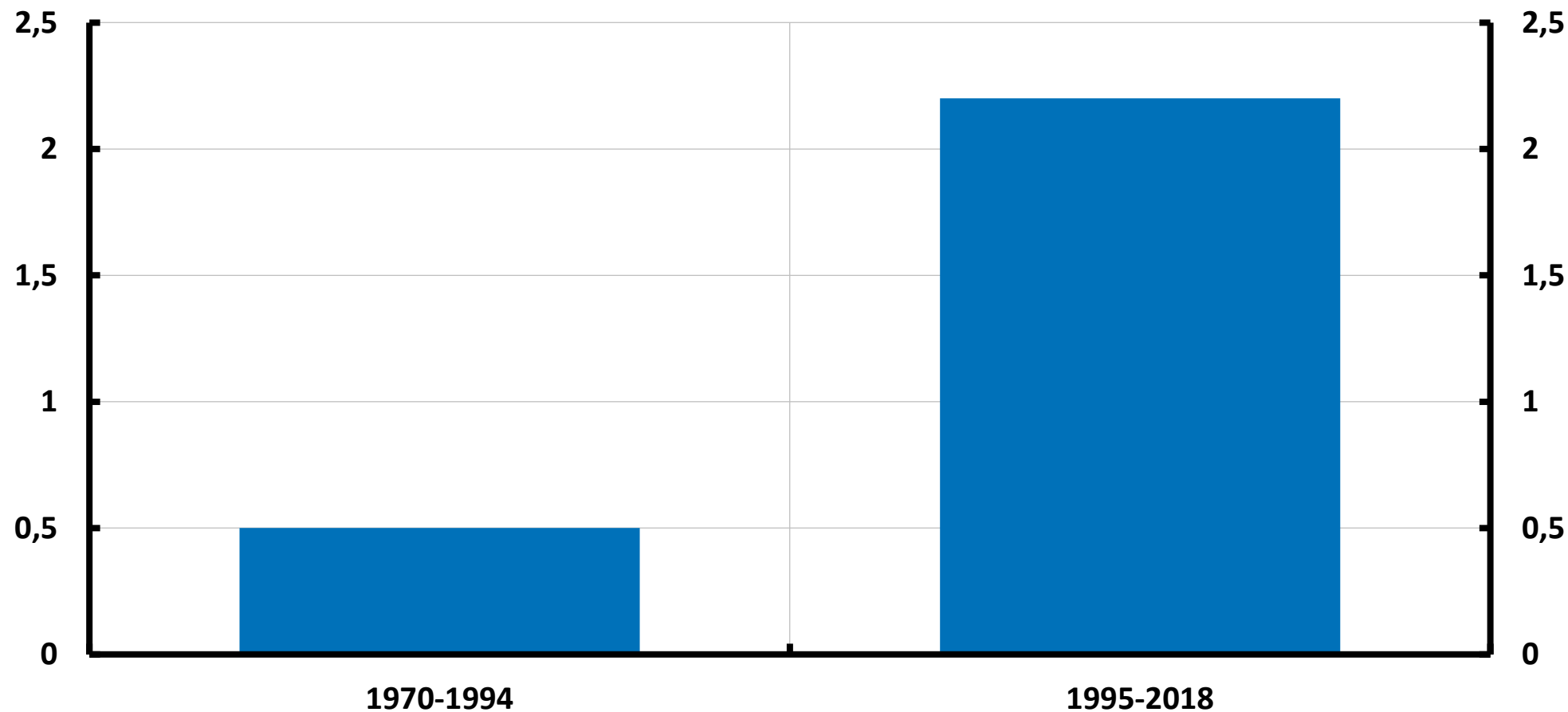

Procent.

Källor: OECD, SCB och Riksbanken

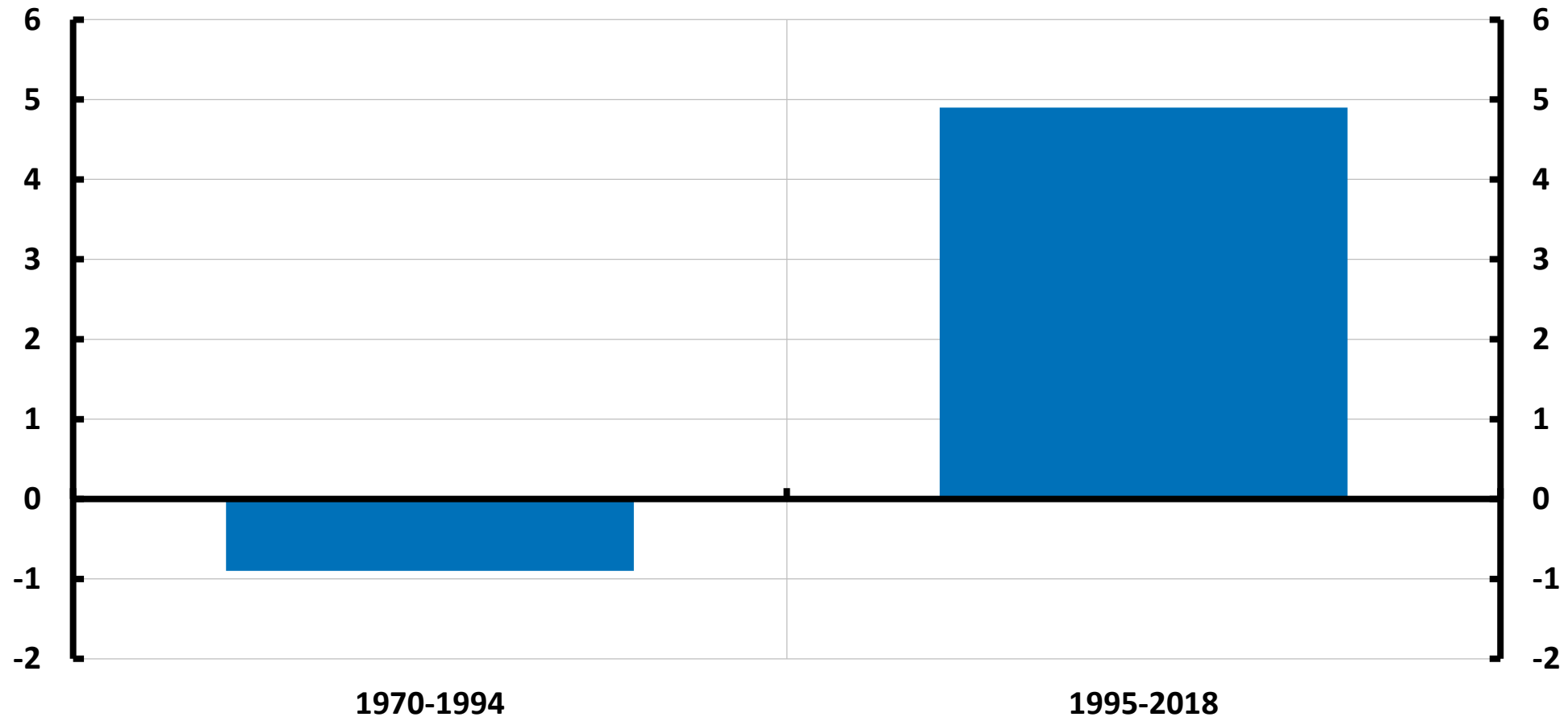
Högre reallöneökningar efter 1990-talskrisen

Procent.

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Ekonomifakta

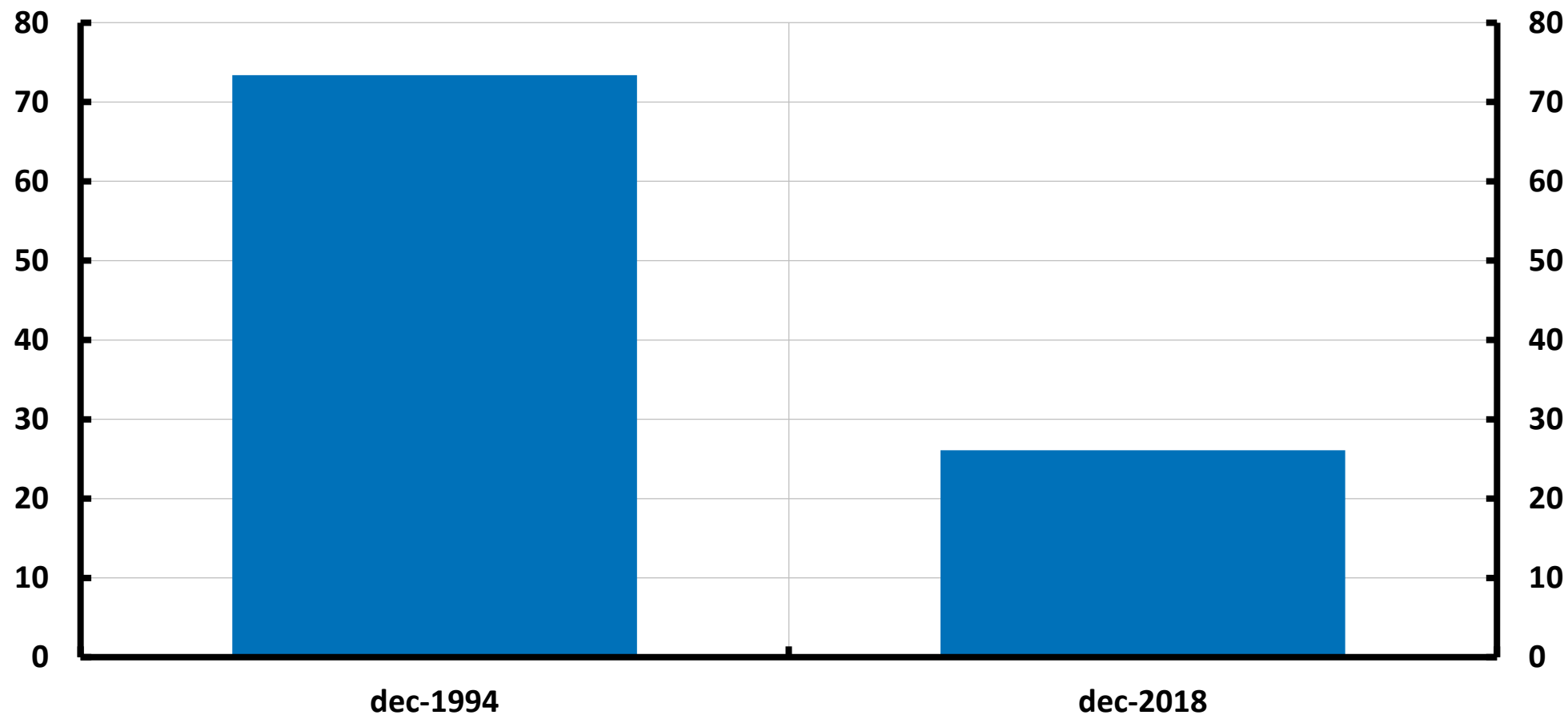
Bytesbalansöverskott efter 1990-talskrisen

Procent. Bytesbalansen i förhållande till BNP.

Källor: SCB och Riksbanken

Lägre statsskuld efter 1990-talskrisen

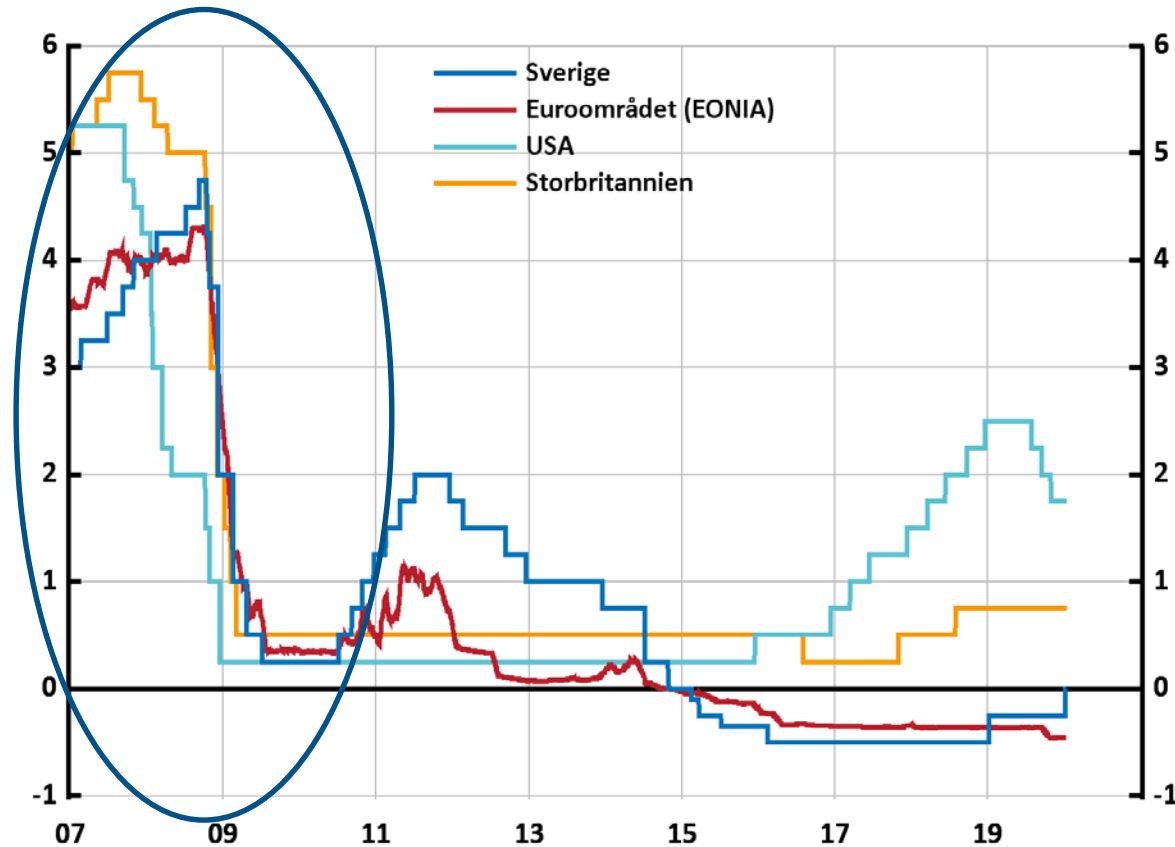

Procent. Statsskulden i förhållande till BNP.

Källor: Riksgälden och Riksbanken

Från 2008: Global finanskris, europeisk
skuldkris och svag global tillväxt:
utmaningarna tilltar för penningpolitiken

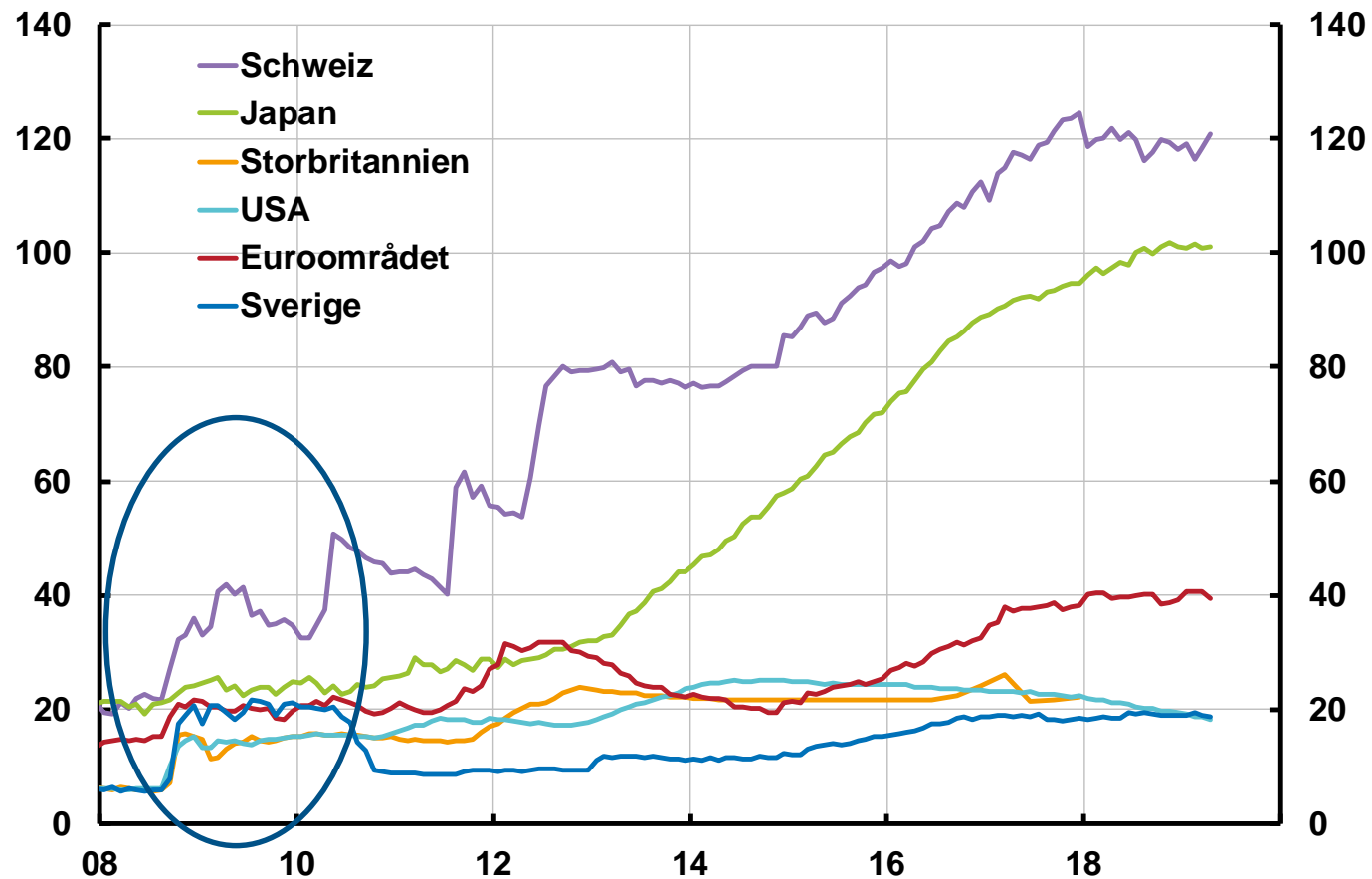
Centralbankerna sänker snabbt styrräntorna till nära noll procent

Procent. Euroområdet avser EONIA, 30 dagars rullande medelvärde.

Källor: Bank of England, ECB, Federal Reserve Bank of New York och Riksbanken

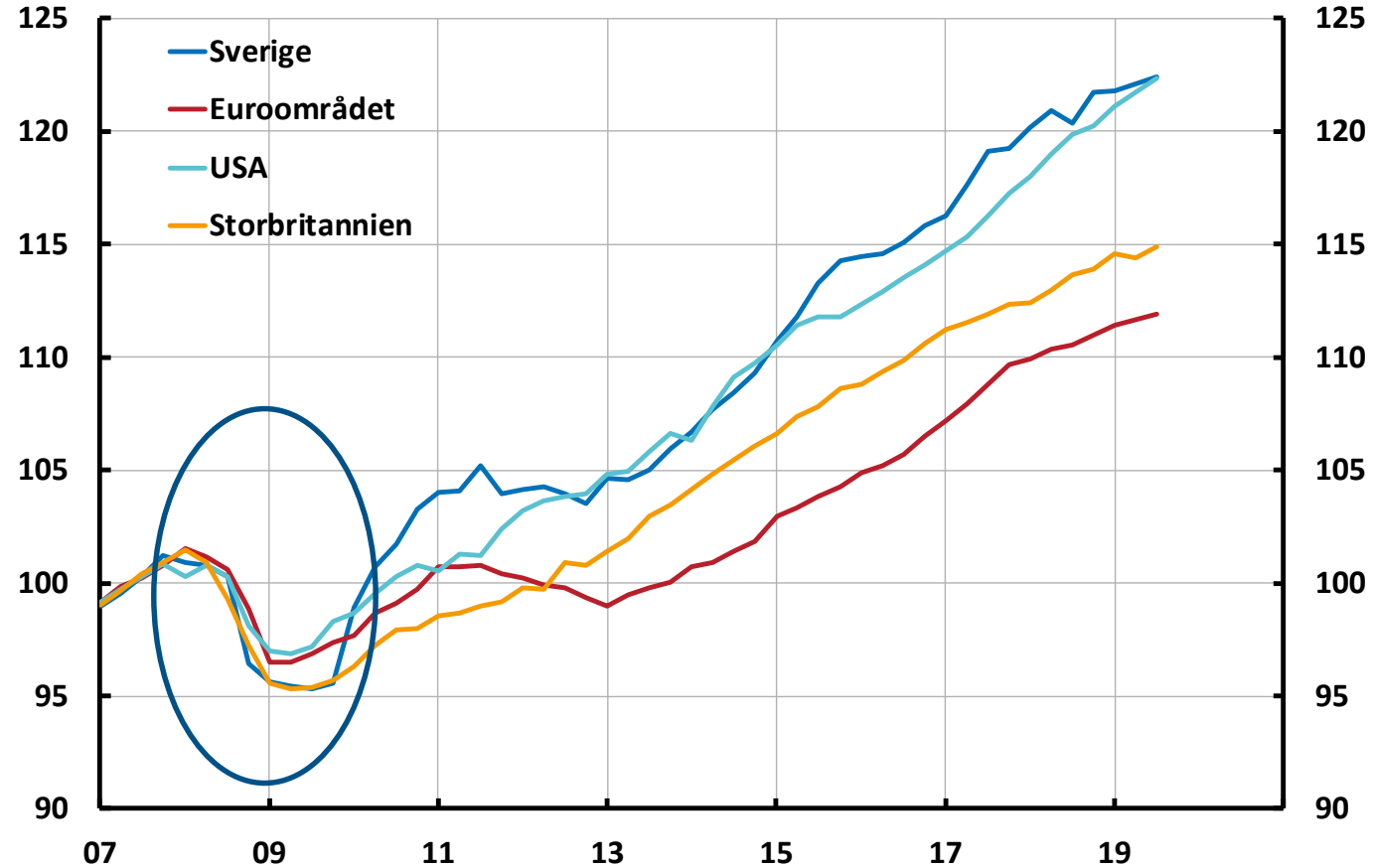
Centralbankernas balansräkningar växer

Centralbankernas tillgångar som procent av BNP.

Källor: Nationella centralbanker och räkenskaper

Kraftig nedgång i BNP – Sverige klarar sig förhållandevis bra

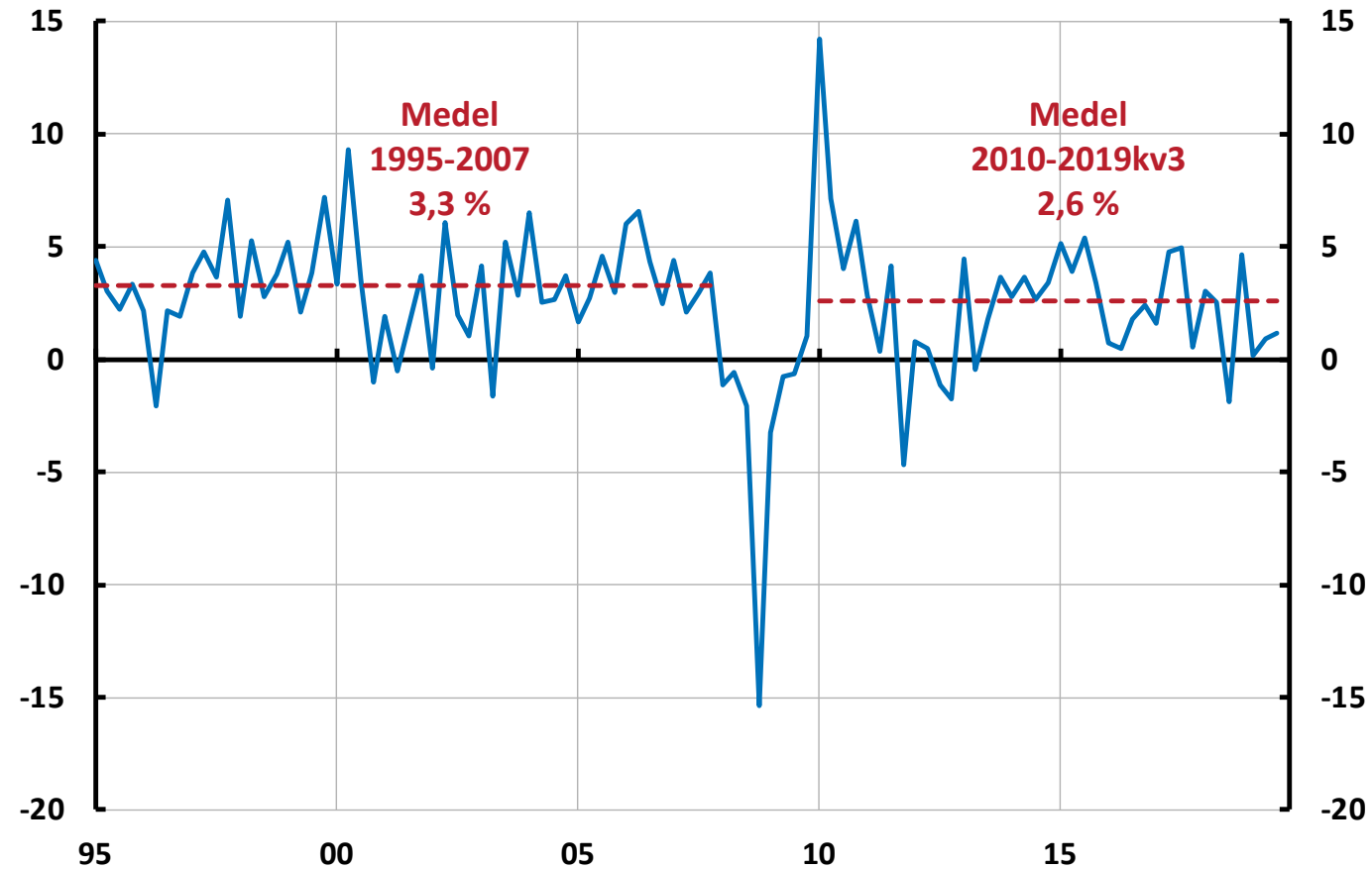
Index, 2007=100. BNP i konstanta priser.

Källor: Bureau of Economic Analysis, Eurostat, UK office for National Statistics och SCB

Den ekonomiska utvecklingen före och efter finanskrisen

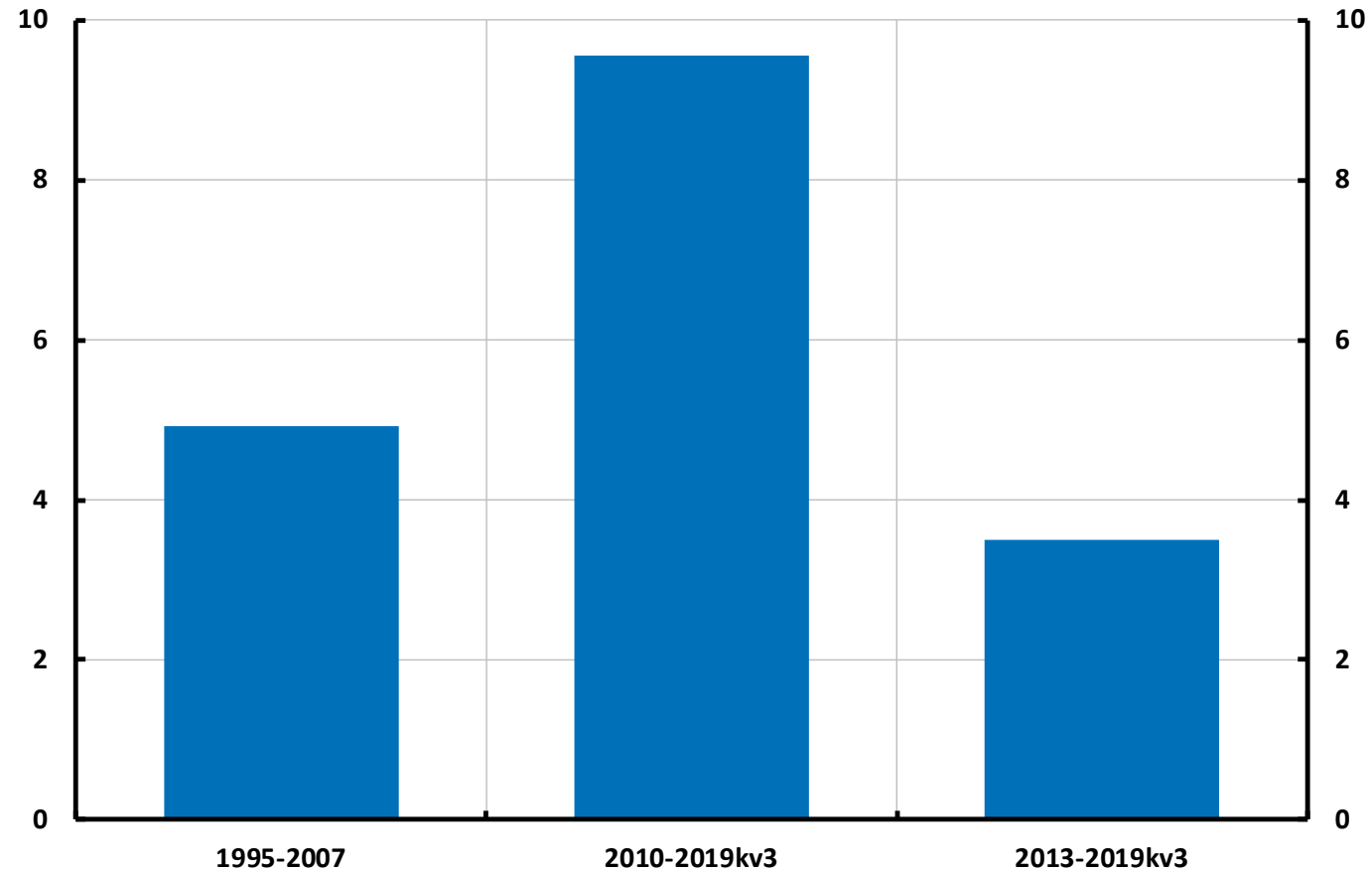
Lägre genomsnittlig BNP-tillväxt efter finanskrisen

Procent. Kvartalstillväxt uppräknad till årstakt.

Källa: SCB

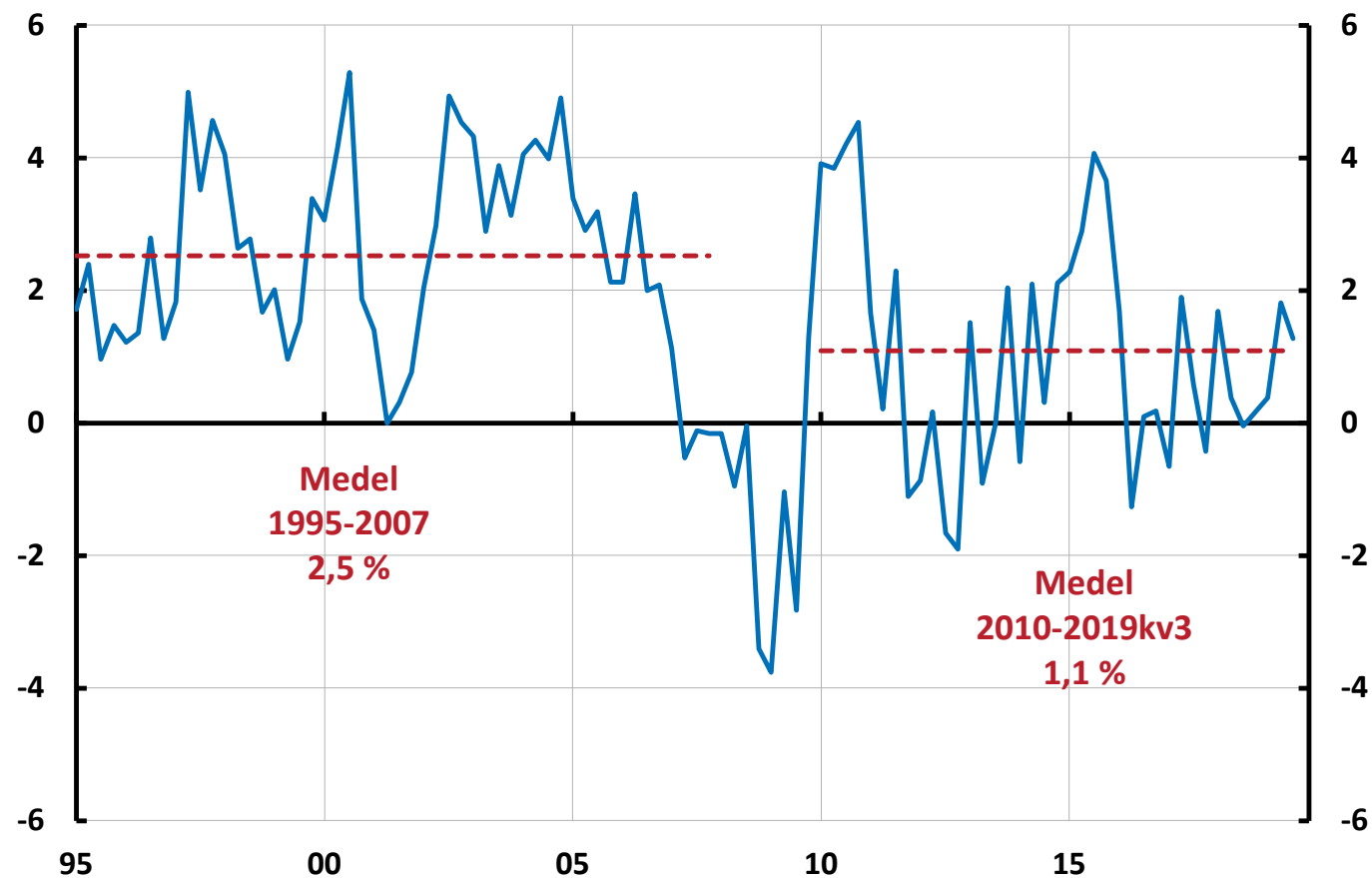
Svängningarna i BNP lägre i perioden efter skuldskrisen

Varians i BNP-tillväxt.

Källa: SCB

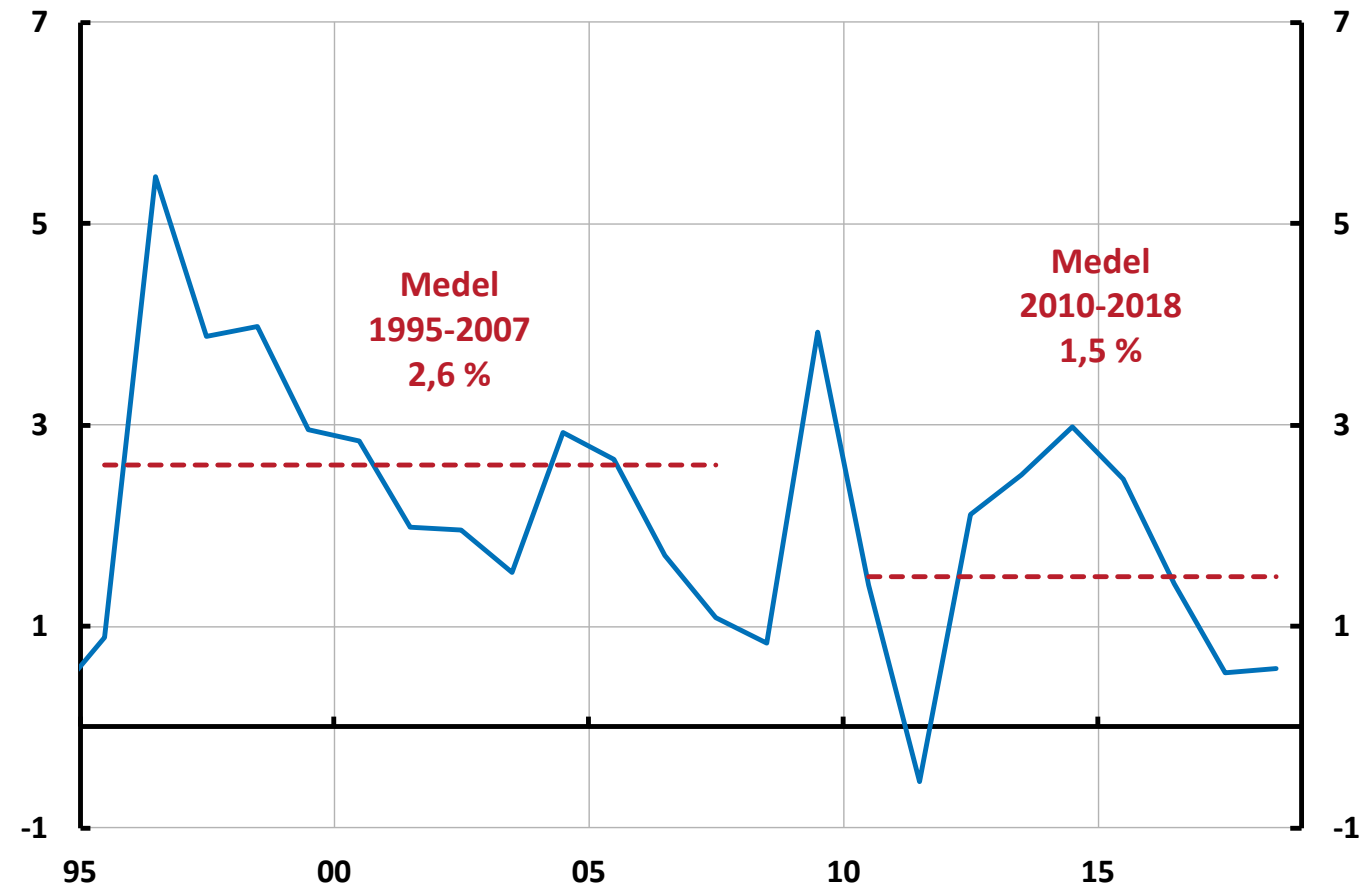
Lägre genomsnittlig arbetsproduktivitet efter finanskrisen

Procent. BNP som andel av arbetade timmar.

Källor: SCB och Riksbanken

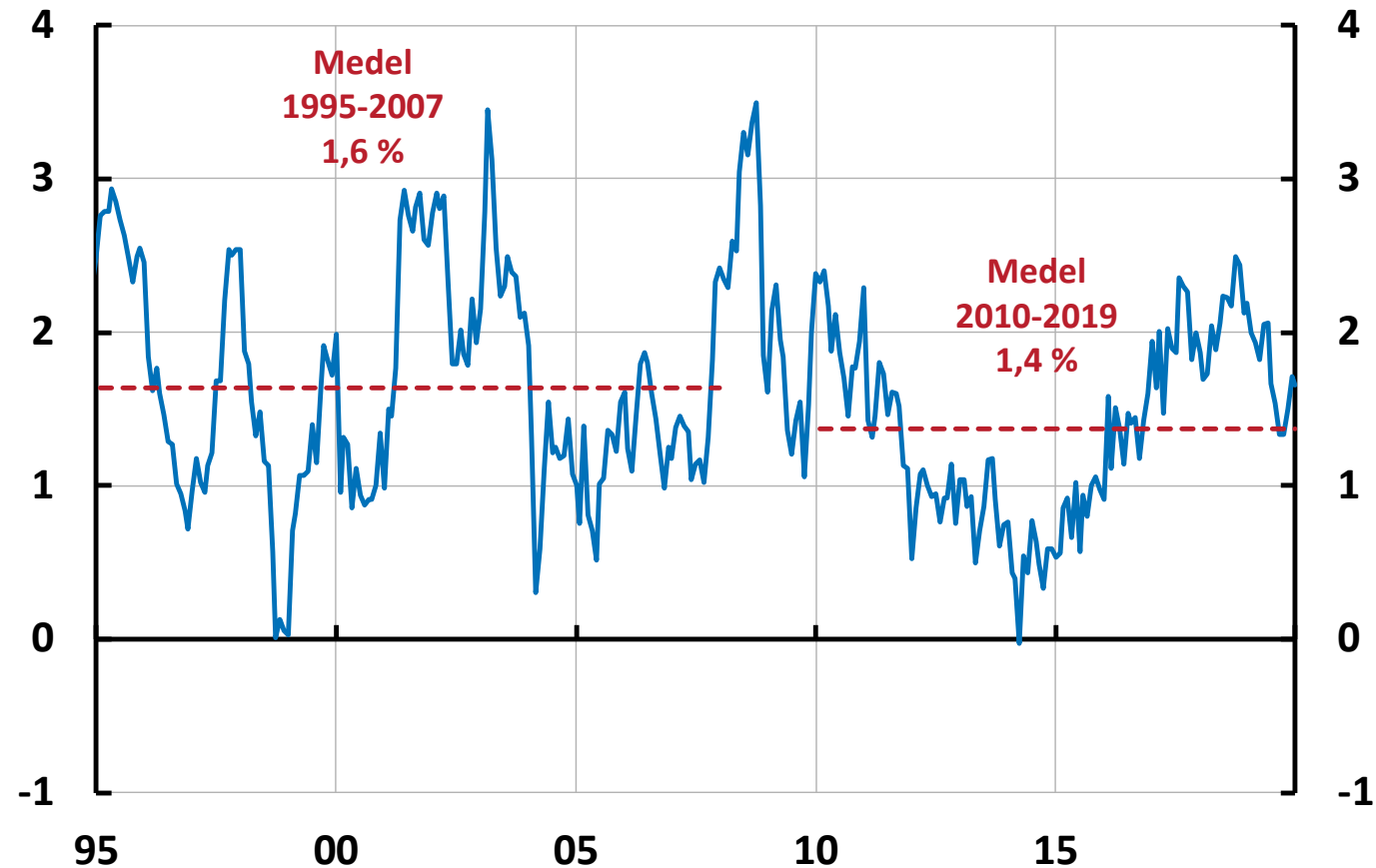
Lägre genomsnittlig reallön efter finanskrisen

Procent. Reallönerna är beräknade som skillnaden mellan den årliga procentuella förändringen av nominallönen och den årliga procentuella förändringen av KPIF.

Källor: Medlingsinstitutet och SCB

Inflationen (KPIF) något lägre efter finanskrisen

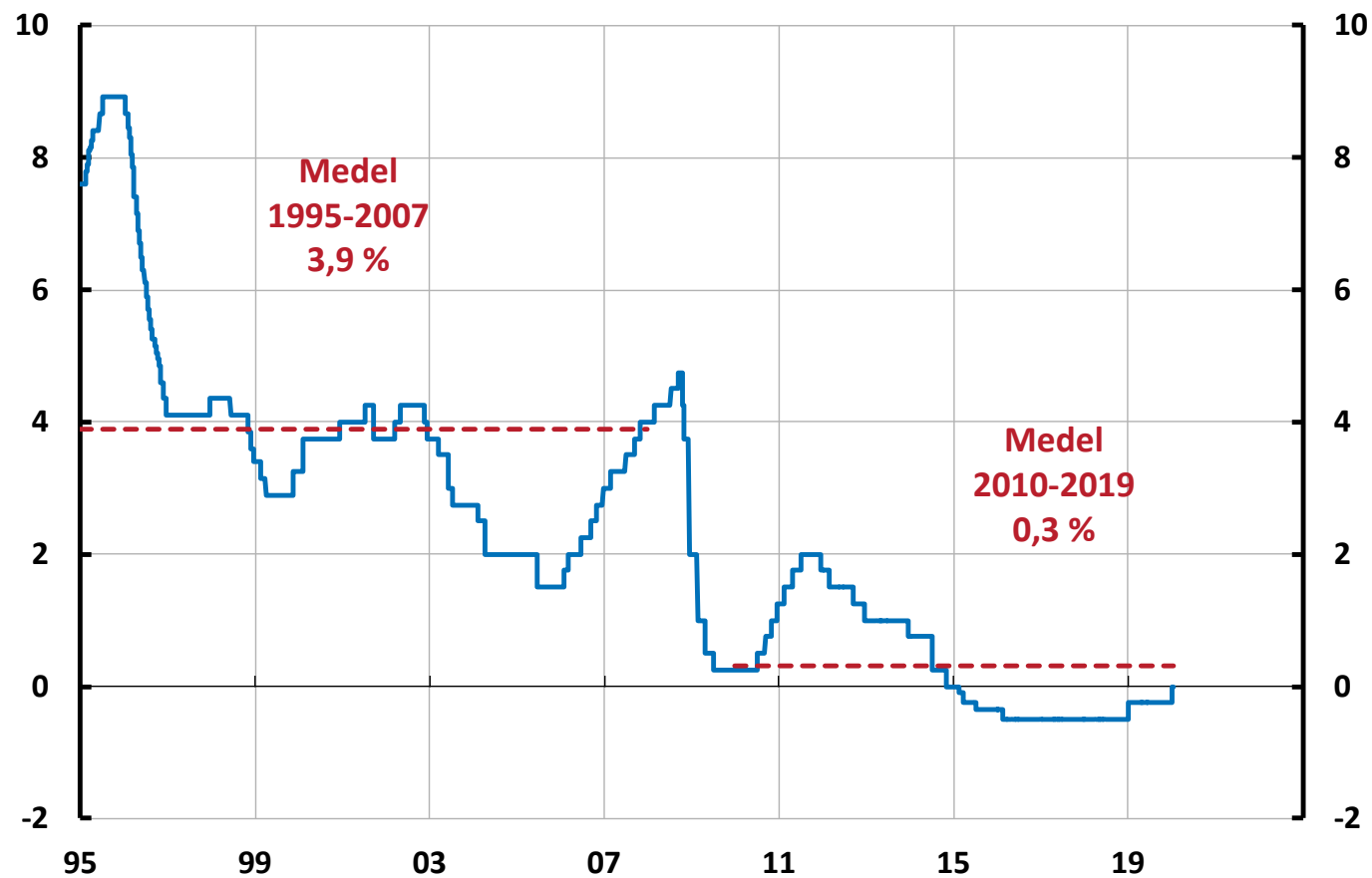

Procent.

Källor: SCB och Riksbanken

Penningpolitik i lågräntemiljö

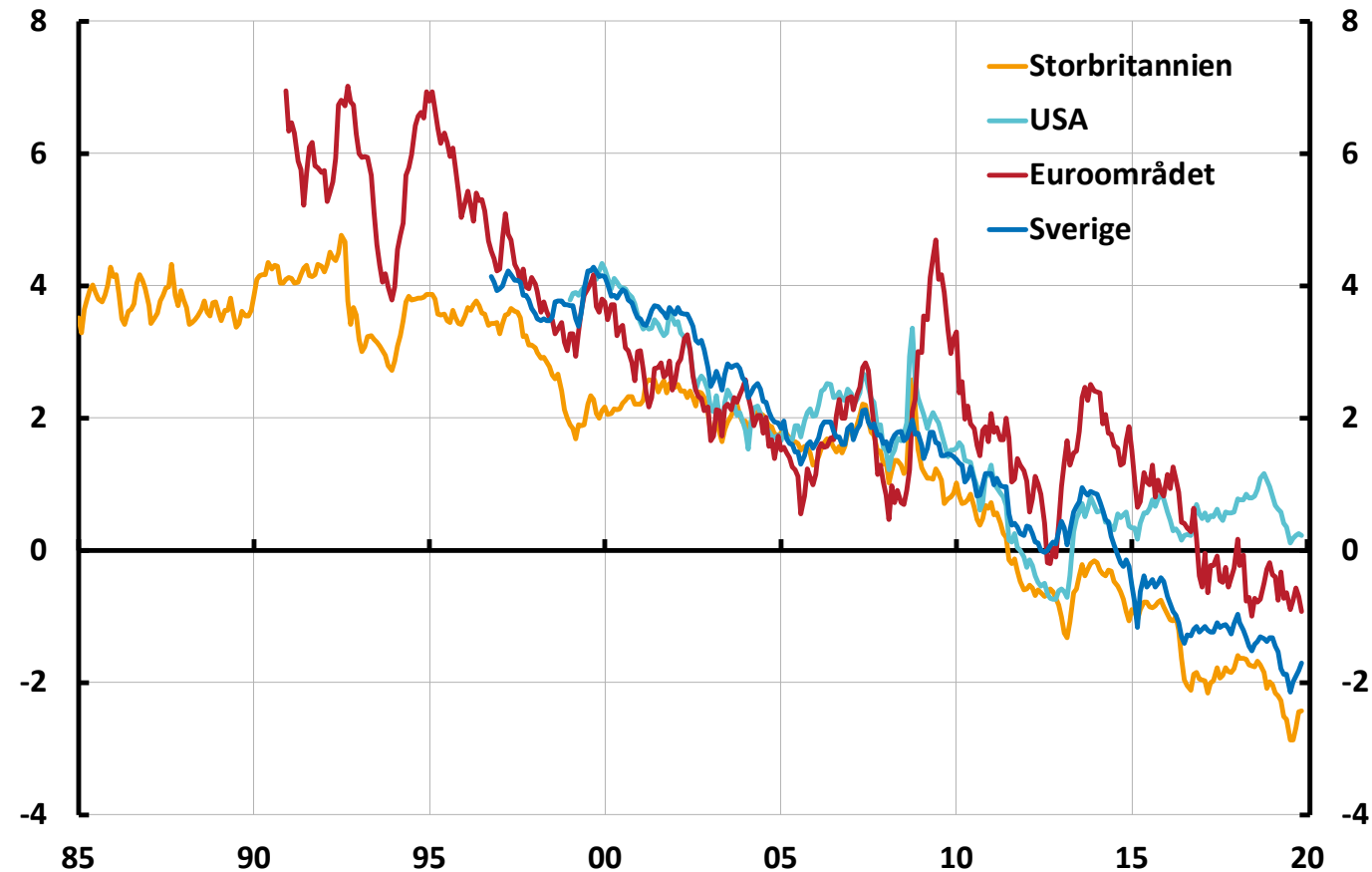
Styrräntan kvar på låga nivåer efter finanskrisen...

Procent.

Källa: Riksbanken

...delvis på grund av låga långsiktiga realräntor

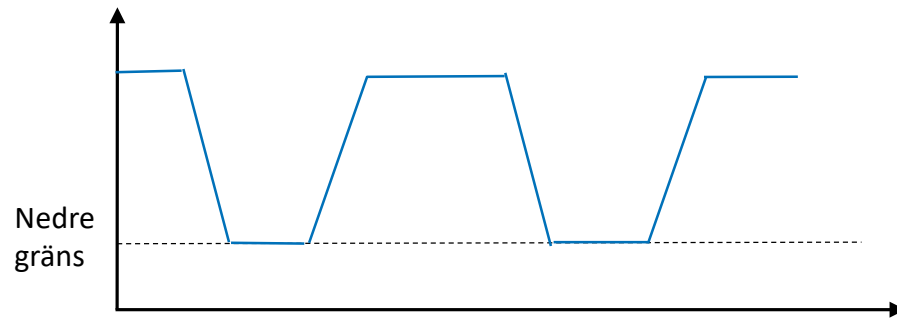
Procent. 10-åriga reala statsobligationsräntor.

Källor: Bank of England, ECB, Federal Reserve och Riksbanken.

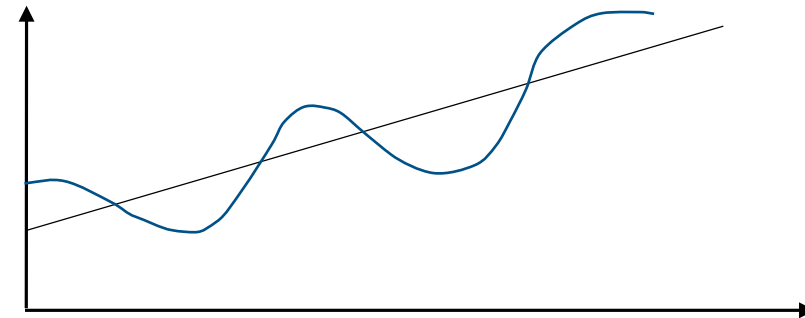

Låg långsiktig styrränta och inflation gör det svårare att motverka lågkonjunkturer

Normal styrränta och två procent inflation

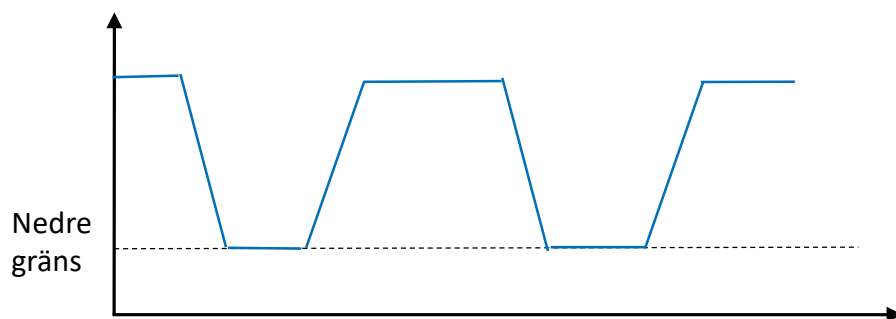

Konjunkturutveckling

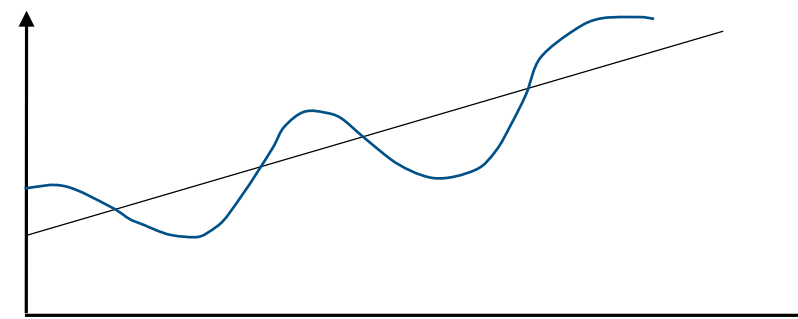

Låg långsiktig styrränta och inflation gör det svårare att motverka lågkonjunkturer

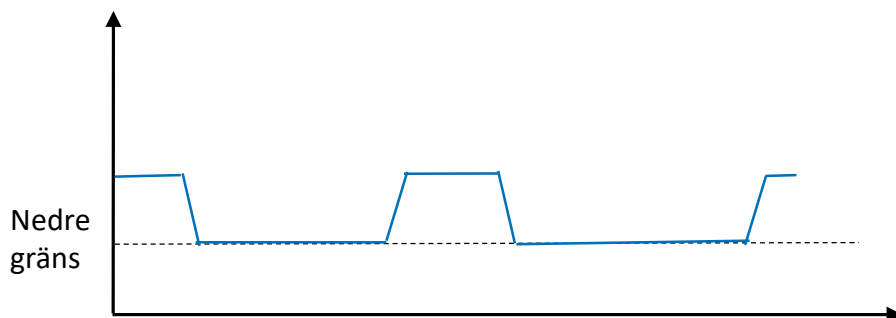
Normal styrränta och två procent inflation

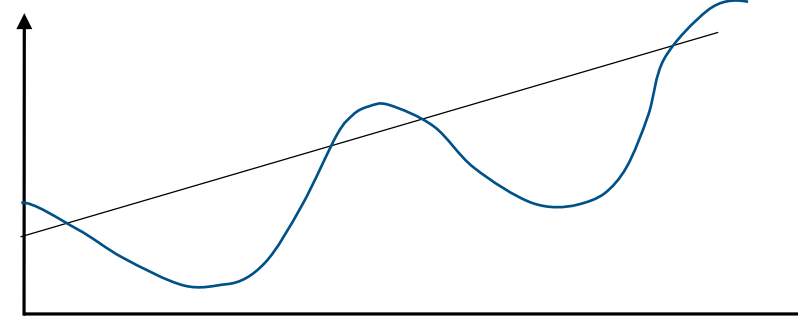
Konjunkturutveckling

Låg långsiktig styrränta och inflation

Konjunkturutveckling

Principskiss.

Källa: Riksbanken

Riksbanken saknar inte verktyg

Styrräntan kan sänkas

- Men styrräntan nära den **effektiva** nedre gränsen
- Troligen svårt att få acceptans för negativ ränta på hushållens bankkonton

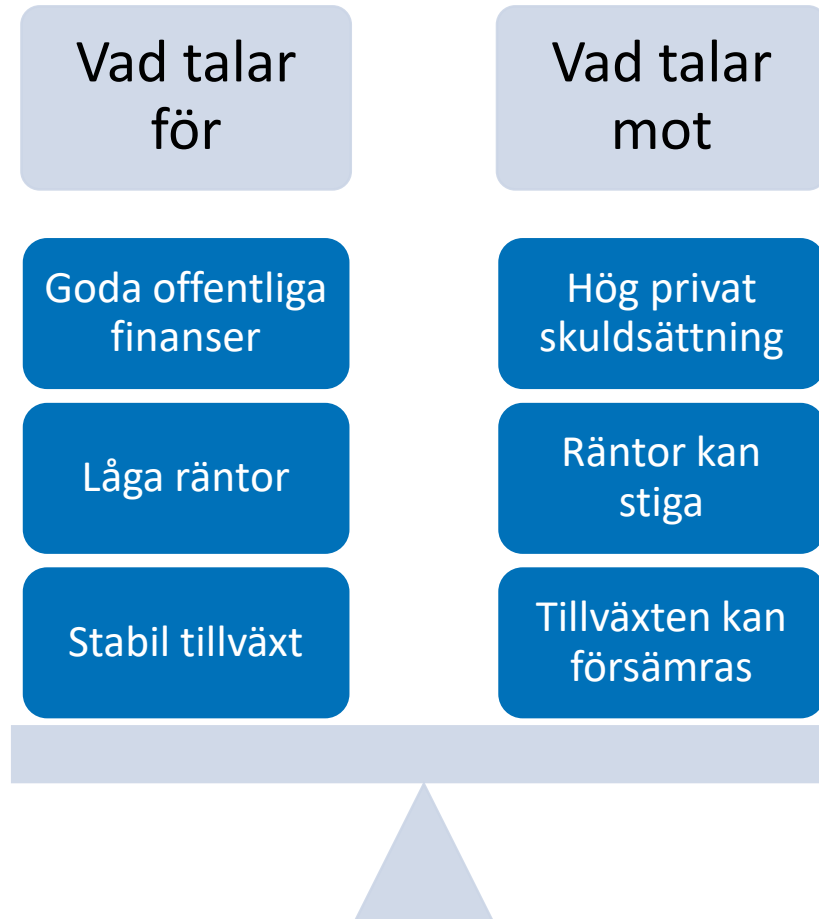
Köp av finansiella tillgångar

- **Statsobligationer:** Men Riksbanken äger redan en stor andel
- **Kommersiella värdepapper** (bostads- och företagsobligationer): Men effektivast vid problem på en viss (systemviktig) marknad

Påverka förväntningar om framtida styrräntor

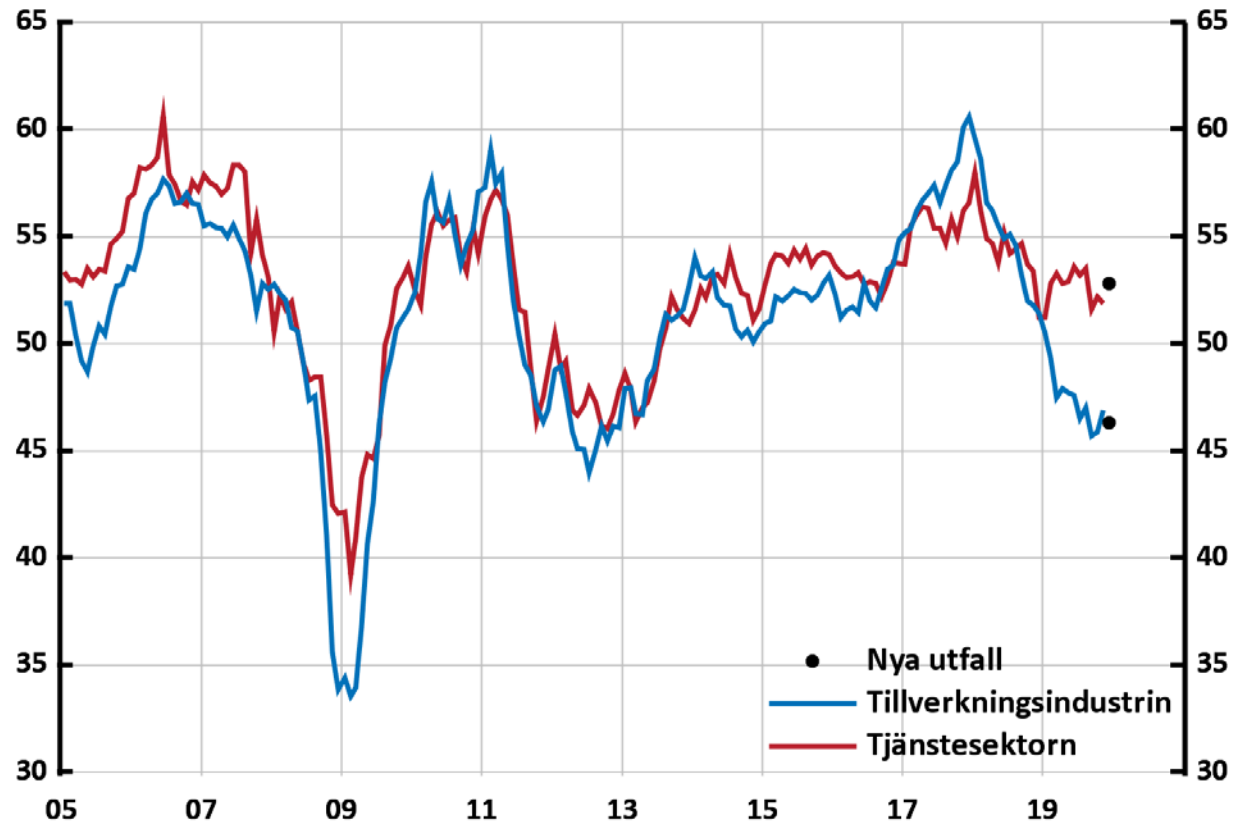
- Styrräntan kan ligga kvar vid nedre gränsen längre

Större roll för – diskretionär – finanspolitik?

Den aktuella penningpolitiken

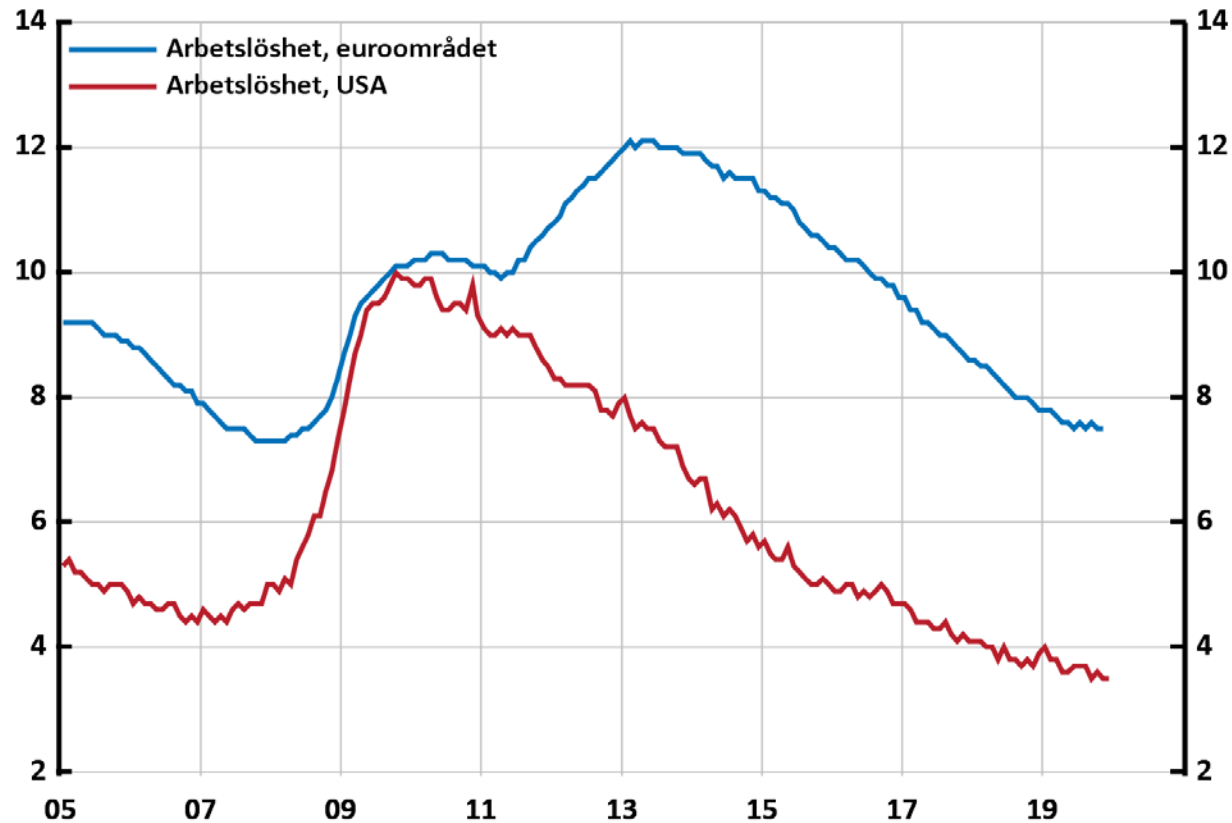
Globala konjunkturen som väntat i en lugnare fas

Inköpschefsindex i euroområdet.

Källor: Markit Economics

Låg arbetslöshet upprätthåller efterfrågan i omvärlden

Procent av arbetskraften.

Källor: Bureau of Labour Statistics och Eurostat

Svenska storföretag om konjunkturläget

”Vi tror än så länge inte på någon kraftig konjunkturedgång”

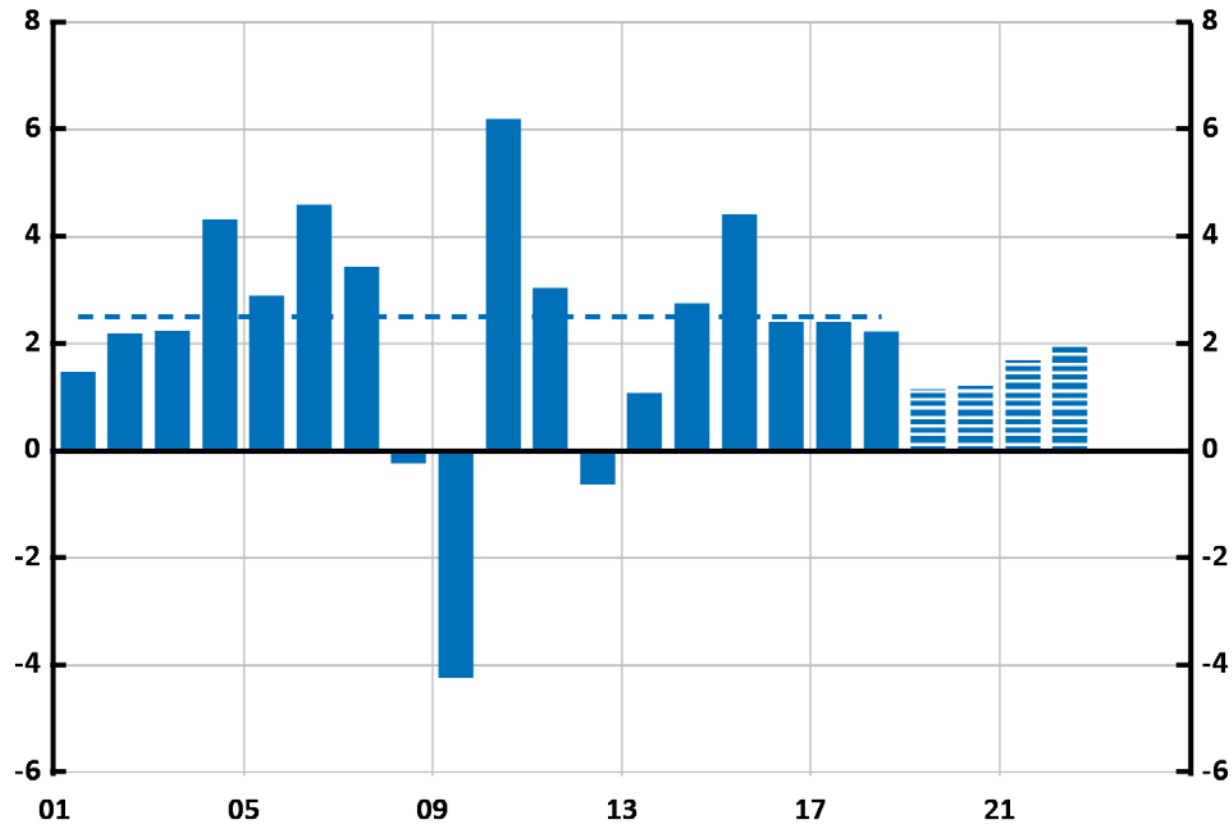
”Det är inte dåligt men inte samma vansinnesstryck som tidigare”

”Mer svårbedömt än någonsin vart saker och ting är på väg”

Mer normalt konjunkturläge – lugnare tillväxt

Årlig procentuell förändring.

Källor: SCB och Riksbanken

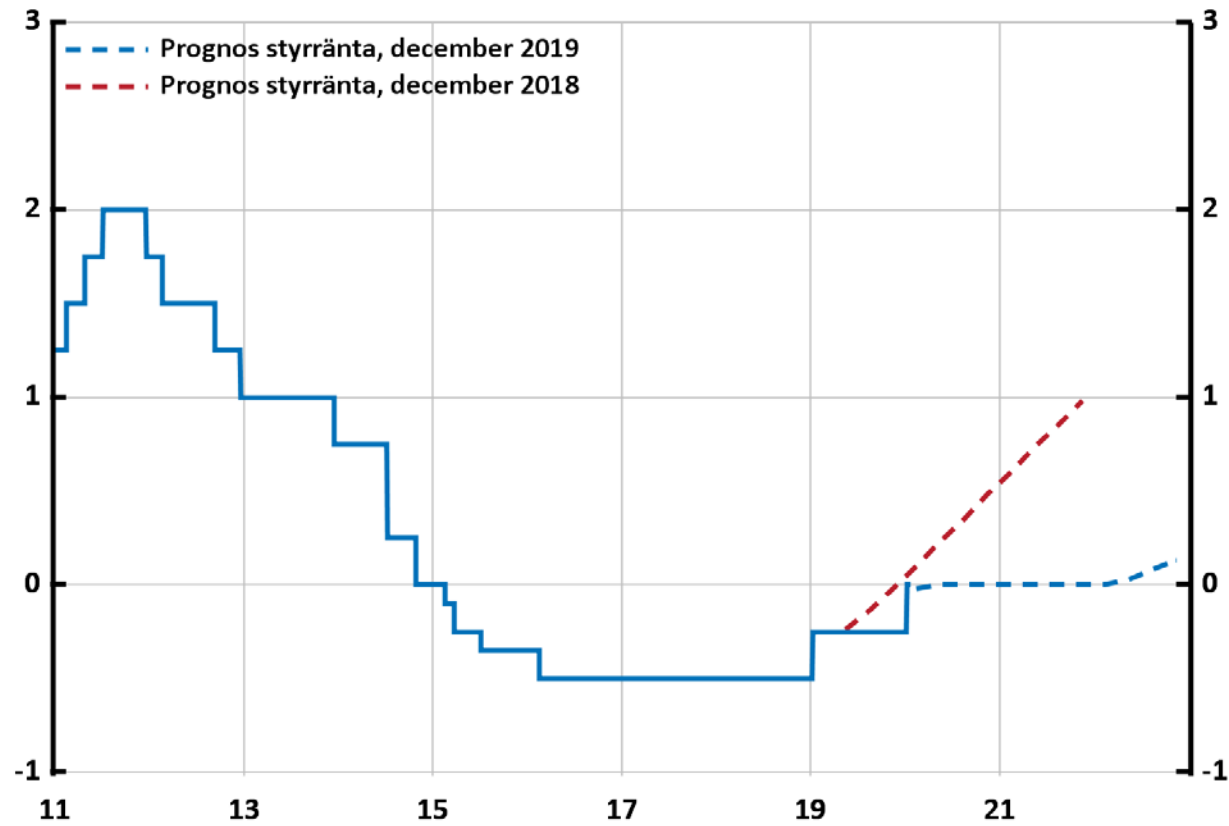
Inflationsprognosen i december står sig

Procent. Streckad linje visar Riksbankens prognos i december.

Källor: SCB och Riksbanken

Penningpolitiken går försiktigt fram

Procent.

Källa: Riksbanken

Sammanfattning

- Inflationsmålsregim dominerar fortfarande globalt. Saknas uppenbart alternativ.
- Med begränsad verkanskraft behöver Riksbanken tillgång till en komplett verktygslåda, inklusive minusränta, obligationsköp och direktutlåning till företag.
- Penningpolitik inte en "solospelare".
  - Den samlade ekonomiska politiken påverkar strukturförhållandena för potentiell tillväxt.
  - Mikro- och makrotillsyn förebygger finansiella sårbarheter.

Tack!